

Brief aan de raad

2021-0020256

Onderwerp: Tussentijdse update motie digitale inwonersparticipatie

2 maart 2021

Aan de leden van de raad,

Met deze brief informeert het college u tussentijds over de motie digitale inwonersparticipatie. In de motie, die op 10 november is aangenomen, werd gevraagd:

- Binnen drie maanden invulling te geven aan digitale inwonersparticipatie om het ontbreken van de huidige participatiewijzen op te vangen.
- Voor de kadernota met de raad in gesprek te gaan om te komen tot een gezamenlijk voorstel voor een digitaal platform voor inwonersparticipatie.

In deze brief leest u het antwoord op uw eerste vraag en geven we inzicht in het proces richting de kadernota.

Terugblik (digitale) participatie ten tijde van corona

Vanaf maart 2020 zijn de nationale maatregelen gevolgd voor het organiseren van fysieke bijeenkomsten. Participatieprocessen die normaal gedeeltelijk of geheel fysiek plaats vinden, zijn: bewonersavonden voor projecten of rondom thema's, wijkspreekuren met de wijkwethouder, het inzien van stukken, inspraak bij raadsvergaderingen, verkennende evenementen voor herinrichting, bewonerspanels, adviesraden, inwoners die hun initiatieven uitvoeren en het organiseren van acties waarbij deelname moet zorgen voor gedragsverandering.

Waar sommige participatietrajecten aan het begin van de corona-uitbraak uitgesteld werden, in de hoop op snelle verbeteringen ten opzichte van corona en de maatregelen, zijn bijna alle trajecten inmiddels opgepakt.

De trajecten die niet altijd door kunnen gaan, zijn acties gericht op gedragsverandering die samen met inwoners georganiseerd worden. Een voorbeeld hiervan is een actie die gepland stond bij de omgeving Kapiteinsflats/Kloosstraat om overlast van hondenpoep tegen te gaan. Voor het draagvlak en maximale impact moeten hier zo veel mogelijk inwoners uit de buurt aan mee doen. Inwonersinitiatieven zijn met minder initiatiefnemers doorgegaan, maar grotere activiteiten of feesten kunnen vanzelfsprekend niet georganiseerd worden. Bewonersgroepen die door hun leeftijd tot de kwetsbare groep horen, zijn niet altijd even digitaal vaardig en hebben hulp nodig bij de organisatie van digitale middelen. De seniorenraad bijvoorbeeld besloot dat ze het liefst in het echt bij elkaar komen om te vergaderen en zijn sinds de lockdown van december niet meer bij elkaar gekomen.

Hierna zijn wat voorbeelden uitgewerkt en eerste conclusies getrokken over (digitale) participatie (ten tijde van corona).

Voorbeeld 1: digitale participatie met jongeren ter oriëntatie van de herinrichting van het skatepark Molenvliet

Het skatepark Molenvliet wordt in 2021 vernieuwd. Wordt het een skatebaan of een skatepool? Het idee was om voor en met gebruikers van de skatebaan een skate-evenement te organiseren, waar we hen oproepen om hun voorkeuren uit te spreken. Door corona kon dit niet plaatsvinden. Hoe zorg je ervoor dat participatie toch van de grond komt en hoe bereik je de jongeren tussen 10 en 18 jaar?

Met een filmpje waarin skaters tricks uitvoeren werd de jeugd opgeroepen om te stemmen. Dit is verspreid via sportcoaches, jongerenwerk, maar ook in de lokale netwerken van collega's en de Facebookpagina van de gemeente. Speciaal voor dit participatieproces hebben we een pagina gemaakt op de wijkenwebsite waarop het filmpje te zien was. Jongeren werden in het filmpje uitgedaagd te stemmen op de skatebaan of de skatepool en konden op de webpagina aanvullende opmerkingen achterlaten. De jongeren van Zwijndrecht hebben massaal gestemd: met meer dan 500 unieke stemmen. In het vervolg van het participatietraject werken we drie ontwerpen uit waar weer op gestemd kan worden.

Voorbeeld 2: een digitale inwonersbijeenkomst voor het project Van 't Hofflocatie

Over project Land Van 't Hoff is begin juli een digitale informatieavond gehouden via MS Teams. Tien omwonenden kregen via de mail een uitnodiging met een duidelijke toelichting op de avond en de manier waarop ze mee konden doen aan de digitale informatieavond. Naast de inwoners namen medewerkers van de gemeente, het architectenbureau en de projectontwikkelaar deel aan het overleg. Alle deelnemers konden tijdens de bijeenkomst hun vragen stellen en kregen daarop gelijk een reactie.

Voorbeeld 3: bewonerspanel Kort Ambacht

Op 13 oktober 2020 is in de raadscarroussel het voorbereidingskrediet voor het project winkelplein Kort Ambacht gevraagd en bij die gelegenheid is vanuit de raad de suggestie gedaan om een klankbordgroep in te stellen. Op dat moment was er al een informatieavond gepland voor alle bewoners boven het te renoveren winkelgebied. De projectontwikkelaar NEOO was daarvoor de initiatiefnemer. Dit overleg vond volgens corona-richtlijnen plaats op 29 oktober. Bij dit overleg waren ook al enkele bewoners van elders in het gebied aangesloten.

Vervolgens is er door de gemeente een informatiebrief opgesteld die is uitgedeeld in het hele gebied rondom het winkelplein. Hierin werden bewoners opgeroepen zich aan te melden voor een digitale klankbordgroep. Tien bewoners hebben hierop gereageerd. Niet alle deelnemers zijn even digitaal vaardig. Het bijzondere aan dit traject is dat een andere inwoner daarom aangeboden heeft om hen te helpen met het installeren van- en uitleg over MS Teams. Zij woonden inmiddels de eerste klankbordgroep bij.

Voorbeeld 4: Beneluxlaan 5

Vanwege de herontwikkeling van deze locatie is op initiatief en in nauw overleg met de gemeente een participatietraject ingesteld. In een brief is aan alle omwonenden een link naar een online enquête gestuurd om op te halen hoe men de directe leefomgeving beoordeelt. Vervolgens is per brief gevraagd wie namens de omwonenden in een klankbordgroep wil zitten. Vanuit iedere omliggende straat hebben één à twee mensen deelgenomen aan een drietal vergaderingen, waarvan twee in de raadzaal en één op locatie (beide op voldoende afstand). Hiervan zijn verslagen gemaakt en op een website zijn alle stukken die tijdens de vergaderingen zijn besproken (inclusief de resultaten van de enquête) terug te lezen.

Voorbeeld 5: participatie bij de energiestrategie

In de Drechtsteden wordt gewerkt aan de Regionale Energiestrategie (RES). Belangrijk onderdeel van de RES is het gesprek met onze samenleving. Daarom is voor de RES een flink participatietraject opgesteld. In meerdere rondes wordt het gesprek aangegaan met inwoners, professionals en ondernemers. Welke kansen zien zij, welke vragen hebben zij en waar moeten we rekening mee houden?

Er wordt onder andere gebruikt gemaakt van het online Energie-participatieplatform: <https://denkmee.drechtstedenenergie.nl/zwijndrecht>. Hier kunnen inwoners enquêtes invullen, reageren op stellingen en meepraten. Daarnaast zijn er online bewonersbijeenkomsten over diverse onderwerpen, zoals duurzame energieopwekking in de Kijfhoek, en zetten we flink in op bestaande kanalen en social media.

Eerste ervaringen met digitale participatie

Een aantal voorlopige conclusies met betrekking tot digitale participatie tijdens de corona pandemie is:

- Om inclusiviteit en soms zelfs legitimiteit te waarborgen, moet vaak een combinatie gebruikt worden van digitale en offline werkvormen, omdat niet iedereen in de samenleving in staat is digitaal te participeren;
- Participatieprocessen gaan door, er kan al veel en er kan eventueel nog meer. Hierbij moet het doel van participatie leidend zijn voor de keuze van de middelen;
- Niet elke vorm van digitale participatie kan of hoeft plaats te vinden via één platform. Zoals blijkt uit de voorbeelden blijft participatie maatwerk. Wel kan één platform "de voorkant" of ingang zijn voor verschillende vormen van digitale participatie;
- Digitale participatie waarbij inwoners direct hun mening kunnen geven, genereert veel reactie. Dit is een positieve ontwikkeling;
- Digitale participatie vereist capaciteit, bij de organisatie, maar ook bij het verwerken van informatie die voortkomt uit de participatie.

Vervolgtraject richting kadernota

Voor de kadernota zullen we verder uitwerken hoe we de verschillende mogelijkheden die er zijn om te participeren (zowel meedenken als meedoen) inzichtelijk kunnen maken voor inwoners en organisaties. Hierover informeren wij u middels een brief aan de raad.

Hoogachtend,

Uw college

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,